

Waar haal ik de tijd vandaan?

Hoe organiseer ik mijn buitenlessen?

Hoe houd ik overzicht over mijn leerlingen?

Hoe kom ik aan buitenlesmateriaal?

Help, het waait altijd...

Tips

VOOR HET GEVEN VAN BUITENLES

In de afgelopen jaren hebben we gemerkt dat het enthousiasme onder leerkrachten groot is als het gaat over het geven van buitenlessen. De leerlingen leren met plezier en het is heerlijk om even te bewegen en in de frisse lucht te zijn.

Maar het is voor de meeste leerkrachten ook even zoeken. Hoe pak je het geven van een buitenles aan? Waar moet je allemaal rekening mee houden? In dit document geven we in de vorm van tips antwoord op de meest gestelde vragen.

WAAR HAAL IK DE TIJD VANDAAN?

Het geven van buitenlessen vraagt (zeker in het begin) extra tijd. Immers moeten er lessen bedacht worden, moet je spullen bij elkaar zoeken en moeten de leerlingen hun jas, trui of schoenen pakken.

1. PAS EEN BINNENLES OF VOORBEELDLES AAN

De uitgewerkte voorbeeldlessen op buitenlesdag.nl/buitenlessen helpen je op weg met het bedenken en voorbereiden van de les. Je kunt de lessen 1 op 1 overnemen, maar ook als inspiratie of uitgangspunt gebruiken voor een zelfbedachte les.

Een tweede manier om relatief snel een buitenles te bedenken, is het omvormen van je binnenles naar een buitenles. Op buitenlesdag.nl/tips-buitenles vind je een 6 stappenplan.

2. ZOEK EEN BUITENLESMAATJE

Spreek regelmatig af met je maatje om lesideeën te bedenken en ervaringen te bespreken, wat goed ging en wat minder goed. Door taken te verdelen in het team bespaar je tijd. Informeer en motiveer tijdens een studiedag, teammoment of bouwvergadering in workshop/circuit collega's door ze te laten doen wat de leerlingen doen bij een buitenles. Zet in een interne nieuwsbrief af en toe een les om collega's op ideeën te brengen. Praat ook in de wandelgangen veel en vaak over buitenlessen: in de pauze, voor schooltijd, na schooltijd. Hoe meer leerkrachten met buitenlessen aan de slag gaan, hoe meer ideeën jullie kunnen uitwisselen en hoe minder tijd het voorbereiden kost.

3. BETREK LEERLINGEN IN DE VOORBEREIDING VAN DE LES

Laat ze buiten spullen klaar zetten, vooraf meehelpen met het lamineren van papier en opruimen van de spullen. Waarschijnlijk hebben leerlingen binnen ook al taken om mee te helpen, laat deze leerlingen dan ook buiten een taak doen.

HOE ORGANISEER IK MIJN BUITENLESSEN?

Leerlingen zullen de eerste paar keer dat jullie naar buiten gaan nog snel in 'pauzestand' staan: buiten is toch om te spelen? En bij actieve buitenlessen wordt soms ook wat kabaal gemaakt, waar andere klassen last van kunnen hebben...

1. NEEM BUITENLES OP IN JE ROOSTER

Maak met het team afspraken over wanneer het schoolplein gebruikt kan worden voor lessen, bijv. als de aangrenzende klas naar gym is. Per week kan dan een andere groep zich op het rooster inschrijven. Het gaat er vooral om dat andere klassen geen overlast hebben als jij een buitenles geeft. Maak bijvoorbeeld afspraken over het dicht doen van gordijnen of zonwering.

2. REGELS BIJ BUITENLESSEN ZIJN HET ZELFDE ALS BINNEN, MET VARIATIES EN AANVULLINGEN

Maak samen met de leerlingen de regels voor buiten, zodat zij ook eigenaar zijn van deze regels. Zorg voor een vaste verzamelplaats op het plein bij aanvang van de les, bij het fluitsignaal daar verzamelen. Je kunt eventueel ook met stoepkrijt of pionnen deze ruimte aangeven. Leerlingen mogen alleen op de grond en niet op speeltoestellen, behalve als het toestel onderdeel uitmaakt van de activiteit. Er mag één leerling tegelijk naar het toilet, deze neemt dan de bad/wc-eend mee. Spreek ook af welk toilet er dan gebruikt wordt door de leerlingen. Het vaste signaal om stil te zijn kun je net als binnen ook buiten gebruiken.

HOE HOUD IK OVERZICHT OVER MIJN LEERLINGEN?

Met actieve opdrachten op het plein, misschien wel samen met andere klassen, is het moeilijker om overzicht te houden dan in het klaslokaal. Hoe zorg je dat alle leerlingen bij de les blijven?

1. ZICHT OP DE LEERLINGEN

Als je zelf de leerlingen kunt zien, kunnen ze jou ook zien. Zorg er dus voor dat je zelf op een centrale plek bent als je een buitenles geeft.

2. MAAK EEN BUDDY SYSTEEM VAN LEERLINGEN

Zo kunnen ze onderling checken of iedereen op het afgesproken moment weer aanwezig is. Leerling A checkt of leerling B er is, leerling B checkt of leerling C er is en leerling Z checkt leerling A. Je kunt hiervoor de namenlijst op alfabet gebruiken.

3. MAAK GEBRUIK VAN VASTE GROEPJES

Bijvoorbeeld de groepjes waarin de leerlingen in de klas ook samen zitten of samenwerken.

4. PASSENDE OPBOUW VAN DE LES

Bijvoorbeeld: uitleg binnen, kern van de les buiten, evaluatie binnen. Of als de uitleg niet binnen kan, buiten een vaste plek afspreken waar de uitleg gegeven wordt en de leerlingen weer wijzen op de regels die gelden.

5. SLUIT ELKE BUITENLES AF MET EEN REFLECTIEMOMENT

Reflecteer kort met de leerlingen op hoe de buitenles ging. Het nabespreken met leerlingen is zeker in het begin belangrijk, omdat het voor iedereen nog wennen is. Wat ging er goed? Wat kan er beter? Wat kunnen de leerlingen daar zelf aan doen?

WAT ZIJN HANDIGE BUITENLES-MATERIALEN?

Je kunt natuurlijk vanalles gebruiken voor een buitenles. Ook in de natuur is vanalles te vinden dat je kunt gebruiken. Denk aan stokjes om te tellen, steentjes om het juiste antwoord te markeren of schaduwen als basis voor een tekenles.

1. ZET IN JE EIGEN KLAS EEN KIST MET BUITENLESMATERIALEN NEER

Zo heb je altijd de basismaterialen bij de hand en is er eigenaarschap over de materialen, omdat het bij jouw klas hoort.

Materialen die vaak gebruikt worden bij buitenlessen:

- Klemborden en/of whiteboarden
- Whiteboardstiften
- Stoepkrijt
- Pionnen
- Hoepels
- Bal
- Pittenzakjes
- (Grote) dobbelsteen
- Touw
- Fluitje
- Gelamineerde leskaarten
- Fiches
- Linten (om groepjes in te delen)
- Bakken of emmers om bv kaartjes in te doen

2. MATERIALEN ZIE JE MINDER VAAK GEBRUIKT, KUN JE OP SCHOOLNIVEAU BEWAREN

Materialen die handig zijn, maar minder vaak gebruikt worden bij buitenlessen zijn bijv.:

- Loeppotjes
- Schepnetten
- Cijfer- en lettermatjes
- Meetlinten

HELP, HET WAAIT ALTIJD...

Voor veel opdrachten is het gebruik van papier handig. Maar met een zuchtje wind vliegen alle werkbladen door de lucht. En al die zorgvuldig uitgeknipte briefjes met woorden liggen binnen no time over het hele plein of in de plas. Dit kun je eraan doen:

1. LAMINEREN

Lamineer papier waarop niet hoeft te worden geschreven. Moet er wel op worden geschreven, dan kun je daarvoor dunne whiteboardstiften gebruiken.

2. LEG GEWICHT OP HET PAPIER

Verzamel objecten die massa hebben om op papier te leggen: pittenzakjes, steentjes of houten blokken.

3. GEBRUIK KLEMBORDEN OM PAPIER IN VAST TE KLEMMEN

Deze kun je ook heel makkelijk zelf maken. Pak stevig karton of een plank met een postelastiek en je hebt al een klembord. Je kunt ook whiteboarden gebruiken, ook die zijn eenvoudig te maken door zelfklevend whiteboardfolie op karton te plakken of een wit vel te lamineren en daar op te schrijven met whiteboard stiften. Er zijn ook dunne whiteboardstiften te koop, dat is makkelijker om mee te schrijven.

4. GEBRUIK STEENTJES IN PLAATS VAN PAPIER

In plaats van woordjes of cijfers op kleine stukjes papier te zetten, kun je ook met (watervaste) stift op steentjes schrijven. Bij de bouwmarkt koop je voor ongeveer 10 euro een grote zak met grof grind. Daar kun je even mee vooruit.